

MA GAZYN

metropolitalny

Kraków, marzec, nr 1/2022

Inicjatywa 600 na półmetku
więcej na str. 14

Bilet metropolitalny
szansa na integrację
więcej na str. 18

Turystyka „szyta na miarę”
więcej na str. 28

spis treści

str. 15

SŁOWO WSTĘPNE

3 Solidarność w cieniu tragedii

INTELIGENTNE ZARZĄDZANIE

5 SMK 2030 w mocy. Czas na realizację!

7 W odpowiedzi na wyzwania zmian demograficznych

9 Strategicznie o komunikacji

ŚRODOWISKO I PRZESTRZEŃ

11 Poprawa jakości powietrza - działamy!

14 Inicjatywa 600 na półmetku

15 Dobre praktyki: Zielonki uwalniają się od smogu

MOBILNOŚĆ

18 Bilet metropolitalny - szansa na integrację

20 Wspólnie o mobilności

21 Aktywnie w projekcie RiConnect

22 Integracja transportu - Niepołomice

METROPOLIA W OBIEKTYWIE

10, 17, 23 Zima w Metropolii

Strona tytułowa:
Park Miejski w Skawinie, fot. SMK

str. 21

GOSPODARKA

24 Rozwój lokalnej gospodarki oparty na współpracy

26 Kilka słów o PPP

KULTURA CZASU WOLNEGO

28 Turystyka „szyta na miarę”

30 O kulturze czasu wolnego dla mieszkańca

31 Podziemny labirynt

USŁUGI SPOŁECZNE

32 Miejsca spotkań niezwykłych

STREFA BIURA

34 By działać efektywniej!

Magazyn Społeczności Metropolitalnej
marzec 2022, Nr 1/2022

ISSN 2720-2119

Opracowanie:
Zespół Stowarzyszenia Metropolia Krakowska
ul. Reymonta 20, 30-059 Kraków,
tel. 12 34 18 512, biuro@metropoliakrakowska.pl

Solidarność w cieniu tragedii

Szanowni Państwo,

pierwsze tegoroczne wydanie Magazynu metropolitalnego przedstawiam Państwu w okolicznościach, w których nie spodziewaliśmy się wkraczać w kolejny rok naszej współpracy. Tocząca się na terenie Ukrainy wojna oraz skala wyzwań, jaką niesie ona za sobą teraz i będzie nieść w kolejnych miesiącach, determinują obecnie nasze myślenie o planach na przyszłość.

Niemniej jednak, z pełną świadomością tego, że postęp wdrożenia ponadlokalnej strategii „Metropolia Krakowska 2030” uzależniony jest od aktualnej sytuacji - politycznej, gospodarczej oraz społecznej - podejmujemy pierwsze działania w celu realizacji jej założeń. Postęp w tym zakresie prezentujemy na łamach aktualnego wydania Magazynu.

Tematem wciąż skupiającym uwagę wszystkich członków Metropolii Krakowskiej są działania na rzecz ochrony powietrza. W artykule *Poprawa jakości powietrza - działamy!* prezentujemy podsumowanie przedsięwzięć realizowanych wspólnie w tym zakresie.

Kolejnym priorytetowym zadaniem, z którym mierzy się Metropolia Krakowska jest opracowanie Planu Zrównoważonej Mobilności oraz

integracja biletowo-taryfowa, której główny filar stanowi bilet metropolitalny.

Tych, którym bliskie są tematy związane z rozwojem gospodarczym, z pewnością zaciekawia artykuł dotyczący projektu KMA4Buisness2 oraz partnerstwa publiczno-prywatnego. Zachęcam także do zapoznania się z przykładami działalności gmin Metropolii Krakowskiej na rzecz mieszkańców w obszarze oferty czasu wolnego.

Warto podkreślić, że wszelkie podejmowane przez nas działania realizowane są w cieniu aktualnej sytuacji. Samorządy i mieszkańcy Metropolii Krakowskiej solidaryzują się z obywatelami Ukrainy i są gotowi do niesienia szeroko zakrojonej pomocy. Wyzwania związane z kryzysem wojny przyniosą też redefinicję priorytetów i kierunków naszych działań. Mamy jednak nadzieję, że będziemy mogli nadal budować Metropolię Krakowską jako miejsce przyjazne do życia - zarówno dla jego dotychczasowych, jak i nowo przybyłych mieszkańców.

Jerzy Muzyk
Wiceprezes Zarządu
Stowarzyszenia Metropolia Krakowska

Solidarni z Ukrainą

24 lutego br. nastąpiła inwazja Rosji na terytorium Ukrainy. W wyniku prowadzonych działań wojennych, wielu obywateli Ukrainy zostało zmuszonych do opuszczenia swojego dotychczasowego życia. Dzięki wsparciu instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz mieszkańców, wielu z nich znalazło schronienie na terenie Metropolii Krakowskiej.

DZIAŁANIA BIURA SMK W ZWIĄZKU Z WOJNĄ W UKRAINIE

Udział w spotkaniach na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym, dotyczących kryzysu wynikającego z wojny w Ukrainie oraz wdrażania zapisów specustawy.

Zbieranie oraz syntetyzowanie aktualnych informacji oraz zapisów prawnych i przekazywanie aktualnych informacji do gmin Metropolii Krakowskiej.

Wystąpienie do Wojewody oraz złożenie deklaracji gotowości wsparcia w planowaniu i realizacji działań

Nawiązanie kontaktu z Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią oraz członkami sieci EMA (European Metropolitan Authorities) w celu zorganizowania współpracy międzynarodowej oraz zebrania danych dotyczących niezbędnej pomocy rzeczowej dla gmin

APEL 100 BURMISTRZÓW

15 marca br. 100 burmistrzów europejskich miast, m.in. Barcelony, Bremy, Londynu, Pragi, Rzymu, Mannheim czy Oslo podpisało tzw. Dramatyczny krzyk z Mariupola – apel do rządów Europy i Komisji Europejskiej. Domagają się w nim zintensyfikowania wysiłków na rzecz zakończenia wojny w Europie. Główne postulaty apelu to uruchomienie korytarzy humanitarnych, wprowadzenie systemowych rozwiązań wobec kryzysu uchodźczego oraz natychmiastowe zaprzestanie zakupów węgla, ropy oraz gazu, pochodzącego z Rosji.

JAK KOMUNIKOWAĆ TEMATY ZWIĄZANE Z UCHODźCAMI I WZAJEMNIE SIĘ WSPIERAĆ?

Ogrom dobroci i wsparcia, jakich udzielili Polacy uchodźcom z Ukrainy jest nie do przecenienia. Niestety zdarzają się sytuacje, w których tzw. *fake newsy* czy negatywne komentarze przysłaniają rzeczywisty obraz działań i problemów, z jakimi mierzą się obecnie obywatele Ukrainy. Jak mówić i pisać o sytuacji uchodźców w Polsce i jak przeciwdziałać nieżyczliwym komunikatom? Poniżej zamieszczamy kilka wskazówek.

- ➡ Wskażmy różnicę pomiędzy uchodźcą, który ucieka przed wojną a emigrantem, który przybył w celach ekonomicznych.
- ➡ Jasno i kompleksowo wyjaśnijmy zasady pomocy uchodźcom.
- ➡ Pokazujemy dobre praktyki i pomoc, jakiej udzielają Polacy uchodźcom. Podkreślamy także wdzięczność Ukraińców za okazane wsparcie.
- ➡ Skupiamy uwagę na człowieku i wartościach humanitarnych. Naszymi wrogami są generalizacja i stereotypy.

A gdy pojawi się hejt...

- ➡ Odpowiadamy konkretnie, odwołując się do faktów! Nie kontratakujemy agresora, nie poświęcamy mu więcej uwagi niż to konieczne do odpowiedzi na jego negatywny/fałszywy komentarz.
- ➡ Zwracamy uwagę na fałszywe konta i zgłaszamy naruszenia zasad! W trudnych sytuacjach blokujemy konta.

SMK 2030 w mocy.

Czas na realizację!

„Strategia Metropolia Krakowska 2030” jest już oficjalnie obowiązującym dokumentem - jednogłośnie przyjętym 14 grudnia 2021 r. podczas Nadzwyczajnego Walnego Zebrania Członków SMK. Nadszedł czas na realizację jej założeń. Jak będzie przebiegać praca nad wdrażaniem Strategii w kolejnych miesiącach?

Plany i inspiracje

Na przełomie listopada i grudnia ubiegłego roku odbyło się II Forum Metropolii Krakowskiej. Przebiegało ono pod hasłem „PoukładajMY razem Metropolię”.

fot. Bogusław Świerzowski

Podczas tego szczególnego dla partnerstwa wydarzenia, członkowie gminnych zespołów ds. współpracy metropolitalnej zapoznali się z celami określonymi w SMK2030 oraz Rocznym Programem Prac na 2022 r., który określa kamienie milowe wspólnych działań w podziale na 7 dziedzin współpracy.

W spotkaniach stacjonarnych na Stadionie Wisły wzięło udział ponad 180 osób! Ponadto, kolejne 90 osób dołączyło w formule on-line. 100% uczestników, którzy brali udział w Forum w formie stacjonarnej przyznało, że poleciliby udział w Forum innym osobom.

Spotkania w ramach II Forum MK stanowiły też okazję do poznania ciekawych rozwiązań zaprezentowanych przez przedstawicieli innych ośrodków metropolitalnych z kraju i Europy, które mogą zostać zaimplementowane we wspólnych działaniach gmin Metropolii Krakowskiej.

Strategia ponadlokalna - w mocy!

Zwieńczeniem II Forum Metropolii Krakowskiej było uroczyste posiedzenie Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia, podczas którego nastąpiło podpisanie deklaracji poparcia dla idei współpracy na rzecz zrównoważonego rozwoju Metropolii Krakowskiej. Ideę wspólnej strategii oraz współpracy ponadlokalnej poparli także obecni na posiedzeniu przedstawiciele Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

Podczas posiedzenia **włodarze gmin jednogłośnie przyjęli uchwałę w sprawie przyjęcia Strategii Metropolia Krakowska 2030.**

fot. Stowarzyszenie Metropolia Krakowska

Strategia Metropolia Krakowska 2030 stanowi przygotowanie do budowy obszaru metropolitalnego, który będzie odporny, gotowy na wyzwania współczesności, przyjazny środowisku oraz bogaty kapitałem swoich mieszkańców.

Czas na działanie!

Pierwszym krokiem w kierunku wdrażania założeń strategii ponadlokalnej jest opracowanie Planów Działania. W pracach nad ich przygotowaniem wezmą udział członkowie Komisji oraz Forów tematycznych. W najbliższych miesiącach planowane jest opracowanie Planów Działania w dziedzinach: Gospodarka, Inteligentne zarządzanie oraz Środowisko i przestrzeń.

Co czeka Forum Rozwoju w 2022 r.?

W styczniu ruszyły regularne spotkania Forum Rozwoju. W tym roku zostaną one poświęcone pracy nad określeniem działań wynikających ze Strategii - także w kontekście nowej perspektywy finansowej na lata 2021-2027 - oraz przekrojowymi projektami m.in. stworzeniem wspólnej bazy danych i Obserwatorium rozwoju Metropolii Krakowskiej. Nie bez znaczenia dla prac Forum jest aktualna sytuacja związana z wojną w Ukrainie. Przed uczestnikami stanęły dodatkowe zadania związane z koordynacją działań pomocowych. Spójny system wymiany informacji pozwoli na sprawne zarządzanie kryzysowe oraz adekwatne wsparcie dla obywateli Ukrainy.

ZADANIA STOJĄCE PRZED FORUM ROZWOJU W 2022 R.

opracowanie Strategii ZIT 2021-2027 oraz przygotowanie do wdrażania funduszy europejskich

koordynacja działań pomocowych dla Ukrainy

opracowanie koncepcji banku danych

monitorowanie stanu realizacji prognozy demograficznej

planowanie, wdrażanie i bieżący nadzór nad wspólnymi projektami

Tomasz Ożóg

II Zastępca Burmistrza
Miasta i Gminy Skawina

Realizacja założeń ponadlokalnej strategii rozwoju SMK 2030 to wyjątkowe wyzwanie dla gmin Metropolii Krakowskiej. Wyzwanie, które jest ogromną szansą na zrównoważony rozwój całego naszego regionu. Przyjęta strategia wskazuje kierunki działań, jakie musimy podjąć, by stworzyć obszar dogodny dla życia mieszkańców. Spójne, wspólnie podejmowane decyzje i działania szczególnie ważne są właśnie teraz – w sytuacji konfliktu zbrojnego w Ukrainie oraz organizacji działań pomocowych dla uchodźców.

Aktualna sytuacja determinuje teraz wszystkie nasze decyzje, plany i działania. Myśląc o strategicznych działaniach, musimy uwzględnić potrzeby obywateli Ukrainy, a także zweryfikować i odpowiedzieć na potrzeby mieszkańców naszej gminy w tej zmieniającej się rzeczywistości. Ten temat jest wiodący także w pracach Forum Rozwoju. Wraz z innymi członkami Forum razem zastanawiamy się nad kolejnymi krokami, wymieniamy doświadczeniem oraz podejmujemy wspólne działania.

Pomimo trudnych okoliczności i znacznego skupienia na sytuacji na Ukrainie, jednocześnie – jako Forum Rozwoju – podejmujemy kolejne działania wynikające z harmonogramu. Przed nami między innymi opracowanie Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych oraz przygotowanie do wdrażania funduszy europejskich. Wyjątkowym zadaniem, którego realizacja będzie stanowić bazę do podejmowania kolejnych decyzji strategicznych, jest utworzenie banku danych o Metropolii i Obserwatorium metropolitalnego.

W odpowiedzi na wyzwania zmian demograficznych

Miasto Kraków zaprosiło gminy MOF, w tym gminy członkowskie Metropolii Krakowskiej do udziału w projekcie badawczym pn. „Proгноza demograficzna dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Krakowa (MOF) na lata 2021-2050 według 25 gmin, z uwzględnieniem prognozy dla Krakowa na lata 2020-2050”. Realizacja projektu potrwa do grudnia 2022 r.

Dane jako element zarządzania rozwojem

Samorządy mierzą się z szeregiem wyzwań związanych ze zmianami w strukturze demograficznej społeczeństwa. Jednym z elementów zarządzania zrównoważonym rozwojem jest analiza danych oraz opracowywanie rzetelnej prognozy demograficznej. Służy temu identyfikacja i monitorowanie procesów społecznych, gospodarczych oraz przestrzennych, jakie zachodzą w gminach i na obszarze metropolitalnym oraz funkcjonalnym Krakowa.

PROGNOZA DEMOGRAFICZNA WSPIERA DZIAŁANIA SAMORZĄDÓW W:

planowaniu i realizacji przedsięwzięć strategicznych

planowaniu i realizacji inwestycji

organizacji wysokiej jakości usług publicznych

- Zarządzanie dużym miastem wymaga gromadzenia i analizy danych z wielu źródeł, które mogą służyć m.in.: planowaniu i monitorowaniu realizacji Strategii Rozwoju, badaniu relacji wewnętrznych, badaniu związków miasta rdzeniowego z gminami w obszarze funkcjonalnym, badaniu procesów urbanizacyjnych, rankingom i benchmarkingowi. Dane te powinny służyć generowaniu wiedzy, tworzeniu rekomendacji i scenariuszy dla rozwoju - mówi Piotr Wierzchośławski, Zastępca Dyrektora Wydziału Strategii, Planowania i Monitorowania Inwestycji UM Krakowa.

Prognoza demograficzna MOFK

Projekt badawczy pn. „Proгноza demograficzna dla MOF (...)” jest oddolną inicjatywą Krakowa, adresowaną do wszystkich 25 gmin tworzących Miejski Obszar Funkcjonalny Krakowa, w tym do gmin zrzeszonych w Stowarzyszeniu Metropolia Krakowska.

Wyniki I części projektu w postaci hybrydowej prognozy demograficznej dla Krakowa na lata 2020–2050 można zobaczyć na stronie Rozwój Krakowa (kliknij, żeby zobaczyć).

Szacowanie rozwoju ludności dla MOF zostanie sporządzone na lata 2021–2050. Analiza obejmie m.in. prognozę biologiczną oraz prognozę migracyjną ludności. Oszacowana zostanie liczba ludności w poszczególnych gminach. W szacunkach uwzględnione zostaną także czynniki biologiczne i funkcjonalne grup wiekowych. Opracowana zostanie też ocena wpływu pandemii na długość życia ludności Krakowa oraz okalających go powiatów w latach 2020 i 2021.

Bank Informacji o Mieście i Metropolii

Projekt badawczy pn. „Prognoza demograficzna dla MOFK (...)” finansowany jest ze środków Miasta Krakowa jako istotny element Banku Informacji o Mieście i Metropolii (BIMM), którego realizacja wynika ze Strategii Rozwoju Krakowa „Tu chcę żyć. Kraków 2030”. Projekt wpisuje się także w ponadlokalną strategię rozwoju „Strategia Metropolia Krakowska 2030”.

Prognoza – i co dalej?

Po opracowaniu prognozy planowana jest kontynuacja projektu. W BIMM przygotowany zostanie model do monitorowania prognozy demograficznej m.in. w oparciu o regularnie gromadzone dane z ewidencji ludności oraz dane o działalności inwestycyjnej mieszkańców i gmin.

Model ten umożliwi w przyszłości monitorowanie zjawisk i trendów demograficznych w poszczególnych dzielnicach Krakowa, a - dzięki współpracy metropolitalnej - także w poszczególnych gminach otaczających miasto.

ZBIORY DANYCH DOTYCHCZAS ZEBRANE W BANKU INFORMACJI O MIEŚCIE I METROPOLII

DANE ZE STATYSTYKI EKSPERYMENTALNEJ

dotyczące wyznaczenia wewnętrznych obszarów specjalnych dla Krakowa, gmin KOM oraz MOF ze szczególnym uwzględnieniem:

- procesów starzenia się społeczeństwa oraz sytuacji dochodowej mieszkańców (2018)
- powiązania miejsca zamieszkania i miejsca pracy pracowników najemnych mieszkających w woj. małopolskim (2019 – 2020)

PROGNOZY DEMOGRAFICZNE

Hybrydowa prognoza demograficzna dla Krakowa na lata 2020-2050 według 18 Dzielnic

BADANIA SPOŁECZNE

- Barometr Krakowski
- badania poczucia bezpieczeństwa
- badania marki
- badania dotyczące turystyki

RAPORTY, OPRACOWANIA I STATYSTYKI

- Raport o Stanie Gminy
- Raport o Stanie Miasta
- Kraków w Liczbach
- Raporty z realizacji Strategii Rozwoju Krakowa. „Tu chcę żyć. Kraków 2030”

Z zasobami BIMM można zapoznać się na stronie internetowej www.strategia.krakow.pl.

W 2022 r. w ramach realizacji Strategii Metropolia Krakowska 2030, przystąpiliśmy do realizacji 1. celu Strategii: "Metropolia Krakowska inteligentnie zarządzana, oparta na partnerstwie i zaangażowanej kadrze". Jednym z kluczowych działań w ramach celu jest rozwój Banku Informacji o Mieście i Metropolii oraz stworzenie Obserwatorium rozwoju Metropolii Krakowskiej - będzie ono stanowić źródło wiedzy niezbędnej do projektowania polityk, strategii działania czy projektów i inwestycji. Ważnym elementem Obserwatorium będzie stworzenie spójnego systemu danych przestrzennych, który pozwoli m.in. na zobrazowanie zarówno powiązań funkcjonalnych, jak i problemów pojawiających się na granicach administracyjnych poszczególnych gmin. Na 2022 rok zaplanowano opracowanie kompleksowej koncepcji funkcjonowania Obserwatorium.

Strategicznie o komunikacji

Jak prowadzić narrację o Metropolii Krakowskiej? Do jakich grup odbiorców powinna być ona kierowana? Jakie działania powinniśmy podjąć, by komunikacja Metropolii była spójna oraz skuteczna? Od października 2021 r. prowadzone są intensywne prace nad opracowaniem Strategii Komunikacji Metropolii Krakowskiej.

Podstawa skutecznej komunikacji

Strategia Komunikacji Metropolii Krakowskiej to dokument, który stanowić będzie podstawę do planowania wszelkich działań komunikacyjnych. Uporządkowanie założeń w tym zakresie pozwoli na podejmowanie spójnych, a przez to skutecznych działań budujących świadomość marki Metropolia Krakowska.

CELE OPRACOWANIA STRATEGII KOMUNIKACJI METROPOLII KRAKOWSKIEJ

stworzenie zasad spójnej i skutecznej komunikacji Stowarzyszenia Metropolia Krakowska z otoczeniem

skuteczne dotarcie do odbiorców – wewnątrz i na zewnątrz organizacji

wzrost świadomości marki Metropolia Krakowska

- *Strategia komunikacji jest niczym kompas na mapie, pozwala wybrać i skupić się na właściwym kierunku rozwoju i komunikacji organizacji. Dzięki strategii organizacja wie, co, jak i do kogo chce mówić. Dzięki temu komunikacja jest skuteczniejsza. Strategia pozwala nadać spójny kierunek pracy wielu osobom i partnerom (co jest szczególnie ważne w organizacji związanej z wieloma podmiotami), a przekłada się bardzo na siłę i skuteczność komunikacji* - wyjaśnia Adrian Gamoń, ekspert ds. strategii marki. - *Dzięki strategii można mierzyć i reagować zgodnie z obranym kierunkiem. Organizacja może wiedzieć, czy podejmuje właściwe działania, a jeśli nie, to szybko reagować* - dodaje Adrian Gamoń.

Wspólnie o wspólnych zasadach

Nieodłącznym elementem prac nad Strategią Komunikacji jest wspólna praca przedstawicieli gmin Metropolii Krakowskiej. W ramach spotkań Forum Komunikacji i Promocji uczestnicy krok po kroku poznawali składowe strategii komunikacji i wspólnie wypracowali poszczególne elementy dokumentu. - *Prace w ramach Forum są ciekawe oraz bardzo merytoryczne. Jest też moment na wzajemnie poznanie się i wymianę doświadczeń* - mówi Joanna Zając, główny specjalista ds. promocji i rozwoju gminy Wielka Wieś. - *Prosta, spójna i precyzyjna komunikacja jest w obecnych czasach bardzo pożądana. Strategia komunikacji to ważne narzędzie w kreowaniu wizerunku marki Metropolia Krakowska. To od nas wszystkich zależy, czy marka Metropolii będzie rozpoznawalna i dobrze kojarzona* - dodaje Joanna Zając.

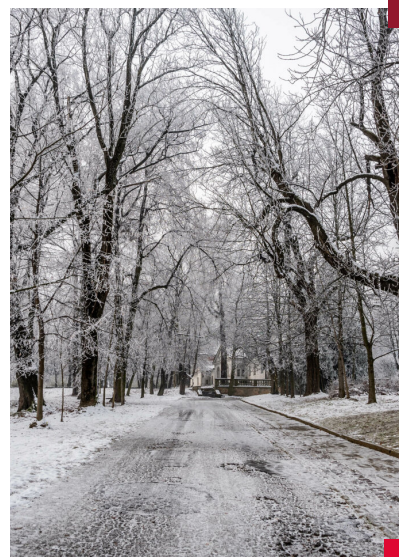

Fot. Stowarzyszenie Metropolia Krakowska

Podjęcie uchwały Walnego Zebrania Członków SMK w sprawie przyjęcia Strategii Komunikacji Metropolii Krakowskiej planowane jest na II kwartał 2022 r.

fot. Urząd Gminy Biskupice

fot. Urząd Gminy Mogilany

fot.: Urząd Gminy Zielonki

fot. Urząd Gminy Wielka Wieś

fot. Urząd Gminy Zabierzów

fot. Urząd Gminy Michałowice

Poprawa jakości powietrza - działamy!

Zgodnie z zapisami uchwały antysmogowej dla województwa małopolskiego, od 1 stycznia 2023 r. do ogrzewania domu nie będzie można używać starego „kopciucha”. Za złamanie przepisów grozi każdorazowo kara od 500 zł do nawet 5 000 zł. Pomocy mieszkańcom w zakresie wymiany źródła ciepła udzielają pracownicy gmin Metropolii Krakowskiej, która już od ponad 5 lat prowadzi aktywne działania w tym zakresie.

Powietrze coraz czystsze

Jakość powietrza w gminach Metropolii Krakowskiej jest przedmiotem burzliwych dyskusji. Zgodnie ze wskazaniami czujników Airly, a także na podstawie analiz dni, w których ogłaszane są komunikaty o zagrożeniu zanieczyszczeniem, powietrze jest coraz czystsze. Ta poprawa wynika m.in. z konsekwentnej likwidacji bezklasowych kotłów, która w Metropolii Krakowskiej w ostatnich latach znacznie przyspieszyła. Jak wiadomo, już od 1 stycznia 2023 r. wejdą w życie zapisy uchwały antysmogowej dla województwa małopolskiego. Oznacza to, że na wymianę nieekologicznego źródła ciepła pozostało zaledwie kilka miesięcy. Rozpoczęła się zatem decydująca faza walki ze smogiem wytwarzanym przez bezklasowe kotły.

Co się zmieni w 2023 roku?

Zgodnie z zapisami uchwały **zakazane będzie użytkowanie bezklasowych kotłów oraz innych urządzeń o sprawności poniżej 80%**. Oprócz tego, podczas kontroli weryfikowane będzie nie tylko czym palą mieszkańcy, ale także w jakim piecu. Jeżeli kontrolowani mieszkańcy będą nadal eksploatować piece bezklasowe lub nie będą w stanie udowodnić klasy kotła, będą na nich nakładane wysokie mandaty i kary administracyjne (do 5 tys. zł).

Jerzy Muzyk
II Zastępca Prezydenta
Miasta Krakowa
ds. Zrównoważonego Rozwoju

Dotychczasowe działania w zakresie poprawy jakości powietrza przynoszą efekty, jednak wciąż pozostało wiele do zrobienia, byśmy mogli oddychać czystym, zdrowym powietrzem. Wymaga to czasu, a także współpracy nie tylko pomiędzy gminami Metropolii Krakowskiej, lecz także w obrębie całej Małopolski. Ważnym krokiem w walce o czyste powietrze jest wejście w życie zapisów uchwały antysmogowej dla Małopolski. Poprzez wprowadzenie zakazu użytkowania bezklasowych kotłów oraz systemu kar administracyjnych, w znaczącym zakresie spowoduje ona likwidację dotychczasowych źródeł emisji zanieczyszczeń, a także ograniczenie powstawania nowych.

Warto podkreślić, że poprawa jakości powietrza w gminach Metropolii Krakowskiej to także jedno z priorytetowych działań określonych w ponadlokalnej strategii rozwoju „Metropolia Krakowska 2030”. Ten kluczowy dla całej Metropolii cel możliwy jest do realizacji jedynie poprzez podejmowanie wspólnych i spójnych inicjatyw.

Działania gmin Metropolii Krakowskiej

Do tej pory gminy przeznaczyły łącznie prawie 137 mln zł na likwidację najbardziej zanieczyszczających powietrze źródeł ogrzewania. Zlikwidowano 9,5 tys. pieców węglowych, a kolejne 5 tys. zostanie wymienionych w najbliższym czasie. Wciąż do wymiany pozostaje jednak ok. 20 tys. nieekologicznych źródeł ciepła. Aby tego dokonać, na terenie Metropolii Krakowskiej działa 54 ekodoradców, którzy pomagają mieszkańcom w pozyskaniu oraz rozliczeniu dotacji na wymianę starego kotła lub termomodernizację budynku. Na terenie Metropolii przeprowadzono już ponad 15 tys. kontroli, podczas których sprawdzana była nie tylko klasa

kotła, lecz także jakość stosowanego paliwa.

Wspólnie pomimo trudności

Gminy Metropolii Krakowskiej wspólnie mierzą się z trudnościami, jakie napotykają w realizacji działań na rzecz poprawy jakości powietrza. Jedną z nich jest brak możliwości budowy przyłączy gazowych do budynków mieszkalnych przez Polską Spółkę Gazownictwa. W odpowiedzi na to wyzwanie, gminy Metropolii wystosowały petycję do Prezesa Rady Ministrów w sprawie zwiększenia środków finansowych na ten cel. Prowadzone są także dalsze działania umożliwiające realizację założeń w zakresie wymiany nieekologicznych źródeł ciepła przez mieszkańców.

DZIAŁANIA GMIN METROPOLII KRAKOWSKIEJ NA RZECZ POPRAWY JAKOŚCI POWIETRZA (stan na koniec 2021 r.)

136 795 194 zł

ŁĄCZNA SUMA ŚRODKÓW PRZEZNACZONYCH NA WYMIANĘ KOTŁÓW

Ekodoradcy - informują, edukują i pomagają

Żeby móc sprawnie walczyć ze smogiem, ale również skoncentrować działania gmin na pomocy tym najbardziej potrzebującym, kluczowe jest informowanie mieszkańców o dostępnych możliwościach finansowania oraz przedstawienie korzyści wynikających z inwestycji w zakresie wymiany źródła ciepła, termomodernizacji czy instalacji odnawialnych źródeł energii. Działania te realizowane są przez ekodoradców, których łącznie w gminach Metropolii Krakowskiej działa aż 54 - w ramach projektu EKOTEAM (39 ekodoradców) oraz programu LIFE (15 ekodoradców).

DZIAŁANIA REALIZOWANE PRZEZ EKODORADCÓW

udzielanie porad w zakresie poprawy efektywności energetycznej budynku, zastosowania nowego źródła ciepła, inwestycji w instalacje odnawialnych źródeł energii

udzielanie informacji w zakresie obowiązujących programów dofinansowania

pomoc w przygotowaniu dokumentacji niezbędnej do otrzymania dofinansowania do inwestycji oraz jej przeprowadzenia i rozliczenia

przewodzenie lokalnych kampanii informacyjnych i edukacyjnych

Gminy Metropolii Krakowskiej wciąż dysponują środkami na wymianę bezklasowych pieców. Mieszkańcy, którzy w dalszym ciągu ogrzewają domy kotłami starego typu, mogą skorzystać ze wsparcia ekodoradców, którzy pomogą uporać się z niezbędnymi formalnościami przy uzyskaniu i rozliczeniu dotacji.

KONTAKT DO EKODORADCÓW GMIN METROPOLIA KRAKOWSKA

www.metropoliakrakovska.pl/sektory/ek-o-team/ekodoradcy

INTERLACE

CO SŁYCHAĆ W PROJEKCIE?

Analiza wrażliwości na zmiany klimatu

W ramach projektu Interlace, na początku roku rozpoczęto prace nad analizami przestrzennymi Metropolii Krakowskiej w kontekście adaptacji do zmian klimatu.

Pracownicy naukowcy Uniwersytetu Autonomicznego w Barcelonie pracują nad przestrzenną oceną wrażliwości Metropolii Krakowskiej na zmiany klimatu. W ramach analizy, zostaną wytypowane miejsca wyjątkowo na nie podatne, np. takie, które mogą być szczególnie narażone na susze, powodzie czy występowanie wysp ciepła. Analiza ma także wskazać możliwości zastosowania błękitno-zielonej infrastruktury, która będzie służyć przeciwdziałaniu i łagodzeniu skutków zmian klimatu. Potencjalnie analiza pozwoli na zaprojektowanie kompleksowych rozwiązań opartych na przyrodzie w całej Metropolii Krakowskiej.

„Cities Talk Nature”

Stowarzyszenie Metropolia Krakowska bierze też udział w serii webinarów „Cities Talk Nature”. Ich celem jest wzajemna nauka i wymiana doświadczeń związanych z wdrażaniem różnorodnych rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury pomiędzy partnerami oraz interesariuszami projektu.

Więcej informacji dotyczących działań w ramach projektu Interlace:

www.metropoliakrakovska.pl/sektory/interlace

Fot. Małgorzata Piszczek

Inicjatywa 600 na półmetku

W maju 2021 r., na 600 dni przed wejściem w życie uchwały antysmogowej, gminy ościenne Krakowa podjęły Inicjatywę 600, w ramach której zobowiązały się do prowadzenia działań, których celem jest znaczące przyspieszenie wymiany starych źródeł ciepła oraz pełne wdrożenie uchwały antysmogowej. Środki na ten cel przekazała Gmina Miejska Kraków.

Inicjatywa 600 – na czym polega?

Inicjatywa 600 to wspólne zobowiązanie gmin ościennych do prowadzenia aktywnej kampanii informacyjno-edukacyjnej wśród mieszkańców oraz realizacji dodatkowych działań zmierzających do likwidacji bezklasowych źródeł ciepła.

KAMPANIA INFORMACYJNA W RAMACH INICJATYWY 600 DOTYCZY:

terminu wejścia w życie uchwały antysmogowej, równoznacznego z zakazem użytkowania bezklasowego kotła pod karą grzywny

możliwości uzyskania dotacji na wymianę starego źródła ciepła i termomodernizację domu

konsekwencji niedostosowania się do wymogów uchwały antysmogowej

Kraków wspiera swoich partnerów

Miasto Kraków wdrożyło uchwałę antysmogową 1 września 2019 r. Na terenie miasta obowiązuje całkowity zakaz palenia węglem i drewnem. Efekty uchwały są już odczuwalne. Do pełnej poprawy jakości powietrza potrzebne jest też ograniczenie napływu zanieczyszczeń z gmin sąsiednich. Podkreślając, że powietrze jest wspólnym dobrem, władze Krakowa postanowiły wesprzeć swoich partnerów w prowadzeniu działań na rzecz poprawy jakości powietrza. W ramach Inicjatywy 600 Miasto Kraków przeznaczyło w 2021 r. środki finansowe na działania informacyjno-edukacyjne. Każda gmina otrzymała 14 tys. zł na intensyfikację prowadzonych działań.

Na „półmetku” inicjatywy

Na wymianę starego kotła pozostało niespełna 300 dni. Informują o tym m.in. tablice, billboardy oraz ulotki, których wykonanie było możliwe dzięki uzyskanemu dodatkowemu wsparciu finansowemu. Wzmocnienie przekazu kierowanego do mieszkańców przez poszczególne gminy stanowiły też liczne artykuły prasowe informujące o możliwości oraz korzyściach płynących z wymiany źródła ciepła.

fot. Urząd Miasta i Gminy w Wieliczce

Dodatkowe środki umożliwiły gminom intensyfikację prowadzonych kontroli spalania. Wykorzystano do nich nowoczesne narzędzia tj. drony oraz specjalistyczny sprzęt (m. in. wilgotnościomierze). Zrealizowano także badania próbek popiołu w akredytowanym laboratorium. W ramach Inicjatywy 600 pracownicy gmin mieli również okazję zwiększyć swoją wiedzę oraz kompetencje w zakresie wyboru właściwej instalacji odnawialnych źródeł energii, dzięki czemu mieszkańcy mają możliwość otrzymania fachowej pomocy.

Dobre praktyki: Zielonki uwalniają się od smogu

Ostatnie lata to czas intensywnych działań na rzecz poprawy jakości powietrza. Jednym z nich jest monitoring jego stanu. Na terenie gminy Zielonki już od kilku lat działa 26 urządzeń pomiarowych Airly. Wyniki pomiarów wskazują jednoznacznie, że Zielonki uwalniają się od smogu.

Airly raportuje stan powietrza

Sensory jakości powietrza Airly pojawiły się na terenie gminy Zielonki w 2016 r. Mierzą one kluczowe składniki zanieczyszczenia, tj. cząstki stałe (PM1, PM2,5, PM10) oraz gazy (NO2, O3, SO2 i CO) i pobierają parametry pogodowe.

Gmina Zielonki była pierwszym samorządem w Polsce, który zakupił sensory i na terenie 19 miejscowości gminy zaczął monitorować jakość powietrza za pomocą kilkudziesięciu urządzeń Airly.

W „Raporcie jakości powietrza Airly dla gminy Zielonki” podano szczegółowe dane porównawcze z sezonu grzewczego (okresu od stycznia do kwietnia) w 2017 roku, do analogicznych danych z roku 2021, dla każdego z 26 sensorów Airly. Analiza porównawcza obejmuje średnie miesięczne stężenia pyłów PM2,5, PM10 oraz średnie temperatury powietrza.

Sensor jakości powietrza Airly
Fot. Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie

Oddech „pełną piersią” już w kwietniu

Porównanie danych pozwala dostrzec wyraźną poprawę jakości powietrza na terenie całej gminy Zielonki. Analiza porównawcza stanu powietrza w I kwartale roku wyraźnie wskazuje, że w ciągu 4 lat emisja PM2,5 i PM10 została zredukowana o ponad 25%. Największą poprawę widać w styczniu, w którym emisję PM2,5 zmniejszono o 57%, a PM10 o 53%.

Wyniki analiz przedstawione w „Raporcie (...)” napawają optymizmem. Pierwsze efekty naszych usilnych działań na rzecz poprawy jakości powietrza są dostrzegalne. Nastąpiła znacząca poprawa - mówi Arnold Kuźniarski, Zastępca Wójta Gminy Zielonki.

Jednak jak wskazuje „Raport (...)”, pomimo znaczącej poprawy, normy jakości powietrza są w dalszym ciągu przekraczane w styczniu, lutym i marcu, dopiero kwiecień daje wytchnienie - *Mobilizuje nas to do dalszych działań informacyjno-edukacyjnych, wymiany pieców bezklasowych oraz szeroko rozumianego wsparcia dla mieszkańca. Wiem, że tylko konsekwentnymi, wspólnymi działaniami jesteśmy w stanie wpłynąć na jakość powietrza, którym oddychamy* - dodaje Arnold Kuźniarski.

**RAPORT JAKOŚCI POWIETRZA AIRLY
DLA GMINY ZIELONKI**

www.eko.zielonki.pl

Jak Zielonki uwalniają się od smogu?

W okresie omawianym w raporcie na terenie gminy zlikwidowano w budynkach mieszkalnych 524 piece węglowe z wykorzystaniem dofinansowania w ramach projektu Obniżenie niskiej emisji w gminie Zielonki i Programu Ograniczenia Niskiej Emisji.

Aktualne dane wskazują, że od 2017 r. do końca 2021 r. w gminie Zielonki zlikwidowano 731 kotłów bezklasowych. Łącznie zawarto 1 116 umów na wymianę źródła ciepła.

Gmina Zielonki prowadzi systematyczne kontrole pieców (również z użyciem dronów) i edukację ekologiczną. W Urzędzie Gminy zatrudnionych jest 4 pracowników zajmujących się wyłącznie zadaniami związanymi z jakością powietrza, w tym 2 ekodoradców. Wspierają mieszkańców w doborze źródła ciepła, a także uzyskaniu i rozliczeniu dotacji. W specjalnie utworzonym Punkcie można uzyskać informacje na temat programu Czyste Powietrze. Gmina Zielonki realizuje także program ostonowy, dofinansowujący w 100% wymianę pieców mieszkańcom dotkniętym ubóstwem energetycznym. Dofinansowano również montaż 248 instalacji OZE w budynkach mieszkalnych.

Fot. Urząd Gminy Zielonki

W omawianym okresie, przeprowadzono też termomodernizację pięciu budynków użyteczności publicznej wraz z montażem instalacji odnawialnych źródeł energii. Instalacje OZE zamontowano też na trzech nowych budynkach użyteczności publicznej.

KILKA PYTAŃ DO:

ANNY WĘGRZYN

Kierownik Referatu Niskiej Emisji i Odpadów Urzędu Gminy Zielonki

Działania gminy Zielonki w celu poprawy jakości powietrza to...

...przede wszystkim wsparcie finansowe, informacja oraz dobry przykład. W gminie Zielonki staramy się pomóc mieszkańcom na każdym etapie uzyskania dofinansowania ze źródeł zewnętrznych i realizujemy program ostonowy dofinansowujący w 100% wymianę „kopciucha” ubogim energetycznie mieszkańcom. Ekodoradcy aktywnie działają informując o możliwościach i korzyściach wymiany źródła ciepła. Co więcej, na budynkach użyteczności publicznej pojawiły się instalacje OZE.

Mieszkańcy wymieniają „kopciuchy”...

...prawie w 100% na piece gazowe. Wymiana idzie sprawnie. W 2019 r. mieliśmy do wymiany 1133 piece. Za nami likwidacja większej ich części, a na wymianę kolejnych zawarte zostały umowy. Dużą rolę w całym procesie odgrywają prowadzone kontrole, podczas których rozmawiamy z właścicielem o konieczności wymiany pieca, informujemy o programach dotacyjnych, z których może skorzystać, dajemy ulotki. Wiele spotkań skutkuje decyzją o wymianie pieca.

Jakość powietrza w gminie Zielonki...

...jest coraz lepsza! Potwierdza to m.in. raport Airly, który porównuje odczyty z 26 czujników mierzących jakość powietrza na terenie całej gminy Zielonki w 2017 r. i 2021 r. Motywuje nas to do dalszego działania i poprawy stanu powietrza!

Artykuł na podstawie materiałów
Urzędu Gminy Zielonki

Fot. Urząd Gminy Zabierzów

Fot. Urząd Gminy Mogilany

Fot. Urząd Gminy Michałowice

Fot. Urząd Gminy Zielonki

Fot. J. Karasiński, Centrum Kultury i Sportu w Skawinie

Fot. Urząd Gminy Wielka Wieś

Bilet metropolitalny - szansa na integrację

Trwają prace prowadzące do wdrożenia założeń uchwały ws. wprowadzenia integracji taryfowo-biletowej w publicznym transporcie zbiorowym w Metropolii Krakowskiej. Wspólne działania w tym obszarze realizowane są w ramach *Porozumienia w sprawie ustalania zasad dotyczących planowania, organizowania i finansowania zintegrowanego publicznego transportu zbiorowego*.

Bilet metropolitalny: przygotowania

Jednym z głównych założeń Porozumienia zawartego pomiędzy Urzędem Marszałkowskim Województwa Małopolskiego oraz gminami Metropolii Krakowskiej jest **integracja taryfowo-biletowa**. Jej założenia opracowywane są w ramach prac Grupy Roboczej oraz Komitetu Sterującego, w skład którego wchodzi przedstawiciele Stron Porozumienia. - *W ramach Grupy Roboczej SIT wspólnie pracujemy nad założeniami integracji taryfowo-biletowej. Temat jest skomplikowany i wielowątkowy, a wyznaczone terminy na wdrożenie integracji są ambitne. Jednak mobilizujemy się do działania oraz wprowadzenia nowych zasad, by mieszkańcy gmin Metropolii odczuli korzyści z nich płynące już w najbliższym sezonie jesienno-zimowym* - podkreśla Jarosław Sadowski, Zastępca Wójta Gminy Michałowice.

Aktualnie podjęta została uchwała ws. wprowadzenia integracji taryfowo-biletowej i trwają

prace nad szczegółami umożliwiającymi wdrożenie jej założeń. Równolegle trwają prace nad założeniami uchwały ws. zasad finansowania publicznego transportu zbiorowego.

Filary integracji taryfowo-biletowej

Uchwała ws. wprowadzenia integracji taryfowo-biletowej zawiera kierunkowe zapisy w zakresie tzw. filarów integracji.

FILARY INTEGRACJI TARYFOWO-BILETOWEJ - BILET METROPOLITALNY -

- podział na 3 strefy biletowe;
- bilet metropolitalny na I i II strefę jako podstawowy;
- wskazanie minimalnych cen biletów;
- rozliczanie wpływów z biletów na podstawie badań;
- zakres obowiązywania biletu;
- zakres raportowania;
- standardy jakościowe.

Uzgodnienie założeń integracji taryfowej stanowi kamień milowy prowadzący do realizacji założeń Porozumienia.

Zakładany termin wprowadzenia Biletów metropolitalnych to przełom 2022 i 2023 roku.

KAMIEŃ MIŁOWY PROWADZĄCE DO REALIZACJI ZAŁOŻEŃ POROZUMIENIA

Andrzej Kulig

I Zastępca Prezydenta Miasta
Krakowa ds. Polityki Społecznej
i Komunalnej

Integracja kolei oraz komunikacji miejskiej na terenie Krakowa i gmin, z którymi zawarliśmy porozumienie, jest jednym z najważniejszych wyzwań w najbliższym czasie. Cieszę się, że wraz ze Stowarzyszeniem Metropolia Krakowska oraz Marszałkiem Województwa Małopolskiego udało się powołać zespół, który od kilku miesięcy pracował nad propozycją założeń integracji taryfowo-biletowej. Liczę na to, że z fazy projektu już wkrótce przejdziemy do fazy wdrożenia, tak by mieszkańcy zyskali możliwość wyboru dowolnego środka transportu na terenie miasta i aglomeracji.

Bilet metropolitalny krok po kroku

Zintegrowana oferta jest jednym z ważniejszych czynników kształtujących jakość usług w transporcie zbiorowym. W pierwszym jej etapie planowana jest integracja biletów okresowych na system Komunikacji Miejskiej w Krakowie oraz kolej (jeden bilet na środki transportu w ramach tych systemów tzw.: **Bilet metropolitalny**). Możliwe jest także wprowadzenie honorowania Biletu metropolitalnego na innych liniach (wojewódzkich i gminnych).

W ramach założeń integracji taryfowo-biletowej jako podstawowy wskazano Bilet metropolitalny na I i II strefę, obejmujące Gminę Miejską Kraków oraz pozostałe gminy Metropolii Krakowskiej.

Integracja biletowo-taryfowa to kolejny krok ku zapewnieniu mieszkańcom komfortowego, sprawnego oraz taniego transportu publicznego.

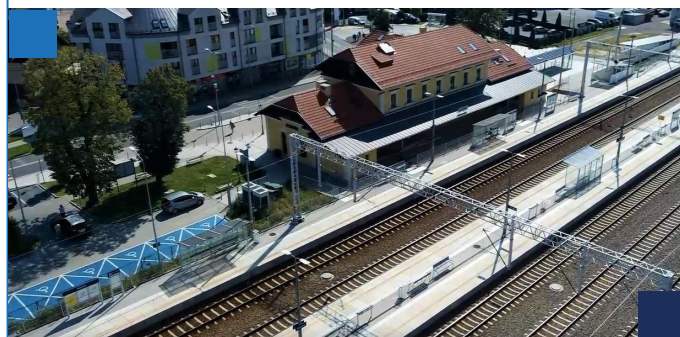
Umożliwia pasażerom zakup jednego biletu, który obowiązuje w środkach transportu dwóch lub większej liczby przewoźników.

Zaletą jest możliwość przemieszczania się na podstawie wspólnego biletu różnymi rodzajami środków transportu zbiorowego, np. autobusem, koleją czy tramwajem. Dzięki temu korzystający z usług komunikacji miejskiej nie muszą martwić się o znajomość taryf poszczególnych przewoźników, konieczność poszukiwania miejsc zakupu biletów czy ich kasowania.

Zamierzonym efektem realizowanych działań jest częstsze korzystanie z transportu publicznego przez mieszkańców.

Z KRAKOWA DO SKAWINY NAJSZYBCIEJ KOLEJĄ

12 grudnia 2021 r. pociągi wróciły na trasę między Skawiną a Krakowem. Kolej omija korki oraz jest wygodną alternatywą dla samochodów. W godzinach szczytu pociągi kursują średnio co pół godziny, a cała podróż zajmuje nieco ponad 20 minut. Kolej stała się dla mieszkańców Skawiny „szybkim tramwajem” do i z Krakowa. Wielkie znaczenie ma też cena. Jednorazowy bilet kosztuje 4,50 zł, dlatego pociągi stały się nie tylko najszybszym, ale także najtańszym środkiem lokomocji na trasie Skawina-Kraków.

Fot. Urząd Miasta i Gminy w Skawinie

Wspólnie o mobilności

Plan Zrównoważonej Mobilności (SUMP)

Proces przygotowania założeń Planu Zrównoważonej Mobilności Metropolii Krakowskiej (SUMP) wkroczył w etap konsultacji założeń dokumentu. Podczas prowadzonych warsztatów omawiane są w szczególności działania przekładające się w kolejnym kroku na przygotowanie pakietów działań wdrożeniowych.

Wspólnie o mobilności

Konsultacje z kluczowymi interesariuszami są istotnym elementem procesu SUMP, pozwalającym na uwzględnienie opinii i uwag wszystkich stron. Odbłyły się one między innymi podczas 4 spotkań warsztatowych realizowanych w ramach pilotażowego projektu przewidującego wsparcie miast w przygotowaniu Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej, prowadzonego przez Ministerstwo Finansów i Polityki Regionalnej oraz Ministerstwo Infrastruktury we współpracy z Komisją Europejską i JASPERS. W spotkaniach wzięli udział przedstawiciele gmin Metropolii Krakowskiej oraz reprezentanci gmin sąsiednich, znajdujących się w granicach obszaru funkcjonalnych powiązań Krakowa.

Logika zmiany

Proces przygotowania SUMP przewiduje opracowanie działań składających się na logikę zmiany, tj. połączonych ze sobą działań mających realizować wspólne cele wynikające z przygotowywanego dokumentu.

PRZYKŁAD LOGIKI ZMIANY*

*opracowanie na podstawie materiałów IMS, Wolański

KLUCZOWE WNIOSKI Z KONSULTACJI

- ➔ wstępna akceptacja projektu schematu logiki zmiany
- ➔ konieczność intensyfikacji współpracy na rzecz zrównoważonej mobilności
- ➔ konieczność realizacji działań informacyjnych i edukacyjnych
- ➔ konieczność ujęcia w SUMP działań realnych do wprowadzenia
- ➔ wskazanie komfortu i czasu dojazdu jako czynników zachęcających do korzystania z transportu zbiorowego
- ➔ konieczność rozwoju infrastruktury szynowej, w tym tramwajowej
- ➔ potrzeba uregulowania i włączenia systemu przewoźników prywatnych do systemu zintegrowanego transportu
- ➔ prowadzenie działań w kierunku ograniczenia i uspokojenia ruchu samochodowego w mieście

Partycypacja i współpraca podstawą SUMP

Aktualnie realizowanym etapem prac nad założeniami SUMP jest warsztatowe wypracowanie szczegółowych działań planowanych do ujęcia w dokumencie. - *Uczestnicy warsztatów mają możliwość zapoznania się m.in. z głównymi założeniami SUMP i z działaniami planowanymi do realizacji oraz przekazania swojej opinii na temat projektu przygotowywanego dokumentu oraz zrównoważonej mobilności* - mówi dr inż. Maciej Michnej, przedstawiciel Politechniki Krakowskiej. - *Dzięki warsztatom wypracowywane są wnioski, które pozwolą na uzyskanie szerokiej akceptacji SUMP, w tym przygotowanie wspólnej wizji i strategii rozwoju systemu transportu na terenie Metropolii Krakowskiej* – dodaje Maciej Michnej.

Aktywnie w projekcie

- RiConnect -

2021 rok przyniósł wiele wyzwań, a zarazem ciekawych i nowych doświadczeń w projekcie RiConnect. Jednym z nich było stacjonarne spotkanie w Amsterdamie oraz partycypacyjne wypracowanie założeń *Koncepcji funkcjonalno-przestrzennej dla Skawińskiego Centrum Komunikacyjnego wraz z otoczeniem*. Początek tego roku to natomiast wiele inspiracji oraz wskazówek dotyczących przygotowania i wdrażania Zintegrowanego Planu Działań.

Koncepcyjnie o dworcu w Skawinie

W efekcie przeprowadzonych w sierpniu 2021 r. czterodniowych warsztatów Charrette, opracowano finalną wersję *Koncepcji funkcjonalno-przestrzennej obszaru Skawińskiego Centrum Komunikacyjnego wraz z otoczeniem*. W pracach nad Koncepcją uwzględniono wnioski z działań Lokalnej Grupy URBACT i przygotowany przez nią projekt Zintegrowanego Planu Działań - oparty na filarach zrównoważonego rozwoju, współtworzenia i lokalnej tożsamości.

Wizyta studyjna w Amsterdamie

W październiku 2021 r. w Amsterdamie odbyło się spotkanie podsumowujące prace projektowe. Organizatorzy wydarzenia - przedstawiciele Zarządu Transportu Publicznego w Amsterdamie (*Vervoerregio Amsterdam*) - przedstawili dobre praktyki dotyczące rozwiązań w zakresie transportu publicznego oraz zaprezentowali partnerom m.in. parkingi P+R, węzły przesiadkowe oraz parkingi rowerowe w Amsterdamie, Hadze, Rotterdamie i Utrechcie.

fot. Stowarzyszenie Metropolia Krakowska

Wiedza w formie on-line

W lutym br. przedstawiciele Stowarzyszenia Metropolia Krakowska wzięli udział w trzydniowym wydarzeniu e-University 2022, organizowanym przez URBACT. Spotkania umożliwiły pozyskanie ogromu wiedzy i inspiracji w zakresie zarządzania projektami, a także narzędzi pozwalających na ich sprawne realizowanie i wdrażanie.

O mobilności na Półwyspie Helskim

21-22 lutego br. odbyło się dwudniowe spotkanie, którego gospodarzem był Obszar Metropolitalny Gdańsk-Gdynia-Sopot. Uczestnicy wirtualnie zwiedzili Półwysep Hel i zapoznali się z projektem dla obszarów Zintegrowanego Planu Działań przygotowanym przez studentów Uniwersytetu Gdańskiego. - *Spotkanie głównie poświęcone było problematyce transportu na Półwysep Hel. Uczestnicy omawiali rozwiązania mające na celu poprawę mobilności zarówno turystów, jak i mieszkańców, w tym m.in. modernizację linii kolejowej Reda-Hel, efektywny transport wodny czy też zintegrowaną politykę parkingową dla całego Półwyspu Helskiego* - mówi Krzysztof Perycz-Szczepański (Stowarzyszenie Obszar Metropolitalny Gdańsk-Gdynia-Sopot).

Co dalej w projekcie?

Aktualnie opracowywana jest finalna wersja Zintegrowanego Planu Działań, z którego wnioski zaprezentowane zostaną podczas spotkania podsumowującego projekt RiConnect w lipcu 2022 r.

Integracja transportu - Niepołomice -

Zakończono prace związane z realizacją projektu „Integracja transportu zbiorowego z transportem indywidualnym w Gminie Niepołomice w relacji z KrOF”. W ramach projektu zrealizowano szereg inwestycji na terenie czterech miejscowości: Niepołomic, Podłęża, Staniątek i Woli Batorskiej.

Projekt, realizowany od 2018 r. w ramach Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, zakładał budowę parkingów w systemie Park&Ride oraz punktów przesiadkowych w czterech miejscowościach gminy. Przedsięwzięcie zaowocowało 4 nowymi parkingami, które łącznie posiadają 472 miejsca postojowe dla samochodów, 32 dla motocykli oraz 258 dla rowerów. W ramach inwestycji przebudowano też drogi dojazdowe. Gruntownej modernizacji poddano ulicę Kolejową w Podłężu, która stała się *woonerfem*, czyli ulicą z priorytetem dla pieszych i rowerzystów, która łączy funkcje atrakcyjnej i bezpiecznej przestrzeni publicznej, deptaku, parkingu i miejsca spotkań mieszkańców.

O PROJEKCIE

TYTUŁ:

Integracja transportu zbiorowego z transportem indywidualnym w Gminie Niepołomice w relacji z KrOF

DOFINANSOWANIE:

23 408 577,89 PLN

EFEKT:

4 parkingi P+R i 5 parkingów B+R
472 miejsca postojowe dla samochodów
258 miejsc postojowych dla rowerów
2,63 km dróg dla rowerów
ul. Kolejowa w Podłężu jako *woonerf*

Fot.: UMiG w Niepołomicach

Realizacja tego zadania, w połączeniu z ukończeniem przebudowy linii kolejowej do Krakowa oraz zwiększeniem częstotliwości kursowania autobusowej komunikacji aglomeracyjnej, otworzyła nowe możliwości w dziedzinie transportu zbiorowego do i z gminy Niepołomice. - *Budowa nowoczesnych parkingów Park&Ride to w naszej gminie jedna z największych inwestycji ostatnich lat. Dzięki systemowi „Parkuj i Jedź” mamy nadzieję zmienić przyzwyczajenia mieszkańców. Zdajemy sobie sprawę, że największy potencjał mają te parkingi, które wybudowano przy węzłach kolejowych. Zostawiając samochód w Staniątkach czy Podłężu jesteśmy w stanie szybko i bezpiecznie dojechać pociągiem do Krakowa, Bochni czy Tarnowa. Każdy Park&Ride to też specjalne stanowiska „Pocałuj i Jedź”, które dają gwarancję bezpiecznego wysadzenia z auta osób, które udają się na pociąg lub autobus - mówi Roman Ptak, Burmistrz Miasta i Gminy Niepołomice. - Park&Ride to nie tylko estetycznie uporządkowana przestrzeń. To przede wszystkim sposób na bezpieczne, płynne przemieszczanie się - dodaje Roman Ptak.*

Fot. J. Karasiński, Centrum Kultury i Sportu w Skawinie

Fot. Urząd Miasta i Gminy Wieliczka

Fot. Urząd Miasta i Gminy Wieliczka

Fot. Urząd Gminy Michałowice

Fot. J. Karasiński, Centrum Kultury i Sportu w Skawinie

Fot. Urząd Gminy Zabierzów

Rozwój lokalnej gospodarki oparty na współpracy

Jak efektywnie realizować partnerstwo publiczno-prywatne? Co gminy Metropolii Krakowskiej zyskają dzięki projektowi KMA4Business2? Jakie działania zostaną podjęte w ramach metropolitalnego zespołu ds. gospodarki? Te tematy zostały poruszone podczas pierwszego w tym roku Forum Rozwoju Gospodarczego, które odbyło się 22 lutego.

PPP szansą na efektywną realizację inwestycji

Pierwszym omówionym podczas Forum tematem była prezentacja korzyści z realizacji inwestycji publicznych w trybie partnerstwa publiczno-prywatnego. Prelekcję przeprowadzili przedstawiciele Głównego Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich w Krakowie.

Warsztatowo o Planie Działania

Uczestnicy Forum wzięli także udział w warsztatach, których celem było partycypacyjne wypracowanie elementów Planu Działania w zakresie rozwoju współpracy i inwestycji oraz rozwoju działań na rzecz adaptacji kadr do rynku pracy. Plan ma być dokumentem wykonawczym Strategii Metropolia Krakowska 2030 w dziedzinie gospodarka. Pierwszym z tematów warsztatowych poruszanych podczas spotkania była koncepcja Standardów Obsługi Inwestora Metropolii Krakowskiej. Drugim tematem było określenie działań, które potrzebne będą, do tego, by w gminach Metropolii Krakowskiej przygotowywać oferty inwestycyjne w usystematyzowany sposób. Pracujący w grupie eksperci gminni doszli do wspólnego wniosku, że dobrym narzędziem w tym zakresie może być stworzenie listy kontrolnej, która pomoże w odpowiedniej analizie posiadanych przez gminy nieruchomości, zapewniając w ten sposób dobrą odpowiedź na potrzeby inwestorów.

O projekcie KMA4Business2

Podczas spotkania, założenia projektu Krakow Metropolitan Area for Business 2 przedstawiła Aleksandra Sadowska, Zastępca Dyrektora Biura Obsługi Inwestora, Współpracy i Promocji KNHP. Projekt realizowany przez spółkę Kraków Nowa Huta Przyszłości i Fundację Małopolska Izba Samorządowa współfinansowany jest z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego 2014-2020.

KMA4BUSINESS2 PLANOWANE DZIAŁANIA

udział w wydarzeniach gospodarczych oraz w targach branżowych na rynku europejskim, azjatyckim i amerykańskim

opracowanie analizy wybranych rynków

kampania informacyjna w mediach elektronicznych

organizacja spotkań i konferencji

stały kontakt z uczestnikami projektu oraz bieżąca wymiana informacji między podmiotami mającymi wpływ na wizerunek gospodarczy Małopolski

W założeniach nowy projekt ma wpływać na dwa istotne pola gospodarki regionalnej:

- wzrost internacjonalizacji przedsiębiorstw z sektora MSP;
- utrzymanie dynamiki napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Małopolski.

Warto zaznaczyć, że pozyskanie nowych inwestorów jest silnym bodźcem rozwojowym dla gospodarki lokalnej. Nowe inwestycje zagraniczne mają bezpośredni wpływ na kondycję firm rodzimych, szczególnie z sektora MŚP, które w systemie gospodarczym często pełnią funkcję dostawców, kooperantów i partnerów dla nowo tworzonych przedsiębiorstw.

Dla i o małopolskich przedsiębiorcach

Bezpośrednimi odbiorcami projektu są małopolscy przedsiębiorcy z sektora mikro- i MŚP. Otrzymają oni wiedzę, informacje oraz narzędzia w zakresie planowania oraz realizacji międzynarodowej ekspansji gospodarczej. W ramach projektu zaprezentowane zostaną wybrane obszary Inteligentnych Specjalizacji Małopolski, takie jak:

- technologie informacyjne i komunikacyjne
- elektrotechnika i przemysł maszynowy
- energia zrównoważona.

Oferta gospodarcza regionu będzie prezentowana podczas międzynarodowych wydarzeń targowych na rynku europejskim, azjatyckim i amerykańskim.

Jak gminy skorzystają na projekcie?

By móc stworzyć wspólny przekaz o atrakcyjnych i konkurencyjnych warunkach do lokowania nowych inwestorów w Krakowskim Obszarze Funkcjonalnym, niezbędne jest również zaangażowanie przedstawicieli gmin do współtworzenia oferty gospodarczej regionu. Oferta będzie prezentowana podczas wydarzeń zaplanowanych w projekcie, na stronie internetowej oraz mediach. W ramach projektu planuje się m.in. stworzenie materiałów promocyjnych dotyczących terenów inwestycyjnych dostępnych w gminach Metropolii Krakowskiej.

www.kma4business.metropoliakrakowska.pl

KILKA PYTAŃ DO:

ALEKSANDRY SADOWSKIEJ

Zastępcy Dyrektora Biura Obsługi Inwestora, Współpracy i Promocji
Kraków Nowa Huta Przyszłości S.A.

Główne działania, jakie zakłada projekt KMA4Buisness2 to...

...przede wszystkim promocja marki gospodarczej oraz prezentacja potencjału gospodarczego Krakowskiego Obszaru Funkcjonalnego. Projekt zakłada też opracowanie i dystrybucję analiz wybranych rynków zagranicznych oraz organizację spotkań informacyjnych i konferencji.

W ramach działań promocyjnych...

...przygotowujemy nowy materiał fotograficzny oraz video, który ma być elementem budowanej oferty inwestycyjnej regionu. Prezentacja wizualna terenów będzie stanowiła część kompleksowej oferty przygotowywanej na targi inwestycyjne i branżowe. Naszym celem jest stworzenie spójnego przekazu na zewnątrz o atrakcyjnych, konkurencyjnych warunkach do lokowania nowych projektów inwestycyjnych.

Przedstawiciele firm działających na terenie gmin Metropolii Krakowskiej...

...zapraszamy do dzielenia się doświadczeniem oraz sukcesami z realizacji wdrożeń, inwestycji, nowych projektów. Chcielibyśmy pokazać silne branże regionu poprzez prezentację dorobku firm działających w poszczególnych gminach. Te historie mają być inspiracją, zachętą do rozważenia naszego obszaru metropolitalnego jako miejsca lokalizacji swojej inwestycji. Przedsiębiorstwa te stanowić będą grono ekspertów dla innych MŚP w Małopolsce w zakresie praktycznych aspektów przygotowania oferty, prowadzenia biznesu i nowych projektów.

Kilka słów o PPP

Czy można efektywnie realizować inwestycje we współpracy samorządów z przedsiębiorstwami? W jaki sposób podjąć takie działania? Odpowiedzią jest Partnerstwo Publiczno-Prywatne (PPP), które może być skutecznym narzędziem do efektywnej realizacji wysokojakościowych usług publicznych. Warto przyrzeć się mu bliżej.

Partnerstwo publiczno-privatne (PPP) to realizacja zadań publicznych, oparta na wieloletniej umowie określającej podział zadań oraz ryzyk pomiędzy podmiotem publicznym a partnerem prywatnym. Celem PPP jest świadczenie za wynagrodzeniem określonej usługi publicznej przez partnera prywatnego w oparciu o infrastrukturę publiczną.

Dlaczego warto?

Realizacja inwestycji w formule PPP to szereg korzyści dla instytucji publicznych, wśród których warto wymienić przede wszystkim możliwość realizacji istotnej inwestycji bez zaangażowania budżetu publicznego oraz przeniesienie ryzyka budowy, dostępności i popytu na daną usługę na partnera prywatnego. PPP daje możliwość skorzystania z wiedzy i doświadczenia biznesu. Z kolei dla partnera prywatnego głównymi motywacjami do podjęcia współpracy w ramach partnerstwa publiczno-privatnego są: uzyskanie

zwrotu finansowego z zaangażowania kapitału własnego, długotrwała relacja ekonomiczna oraz optymalizacja kosztów własnych i maksymalizacja przychodów.

By osiągnąć sukces w realizacji projektu PPP kluczowa jest zarówno dobrze przygotowana dokumentacja i skutecznie rozstrzygnięte postępowanie na wybór partnera, jak i płynna, wieloletnia współpraca podmiotu publicznego oraz partnera prywatnego w całym okresie realizacji umowy w ramach partnerstwa publiczno-privatnego. Choć wybór wykonawcy oraz skonstruowanie umowy wymaga sporo pracy oraz czasu, warto taki wysiłek podjąć.

Inwestycje w PPP

Zakres inwestycji realizowanych w tej formule jest bardzo szeroki, a rosnąca corocznie w Polsce wartość podpisanych umów potwierdza możliwość stosowania partnerstwa publiczno-privatnego w wielu obszarach.

OBSZARY ZASTOSOWANIA PARTNERSTWA PUBLICZNO-PRYWATNEGO

REWITALIZACJA

INFRASTRUKTURA SIECIOWA

GOSPODARKA
ODPADAMI

KULTURA

EFEKTYWNOŚĆ
ENERGETYCZNA
BUDYNKÓW PUBLICZNYCH

BUDOWA BUDYNKÓW
UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

OCHRONA ZDROWIA

EDUKACJA

PPP - przykłady zastosowania

Warto przyjrzeć się już zrealizowanym w tej formule inwestycjom publicznym. Jednym z ciekawszych projektów rewitalizacyjnych jest zagospodarowanie terenów dworca PKP w Sopocie oraz obszarów z nim sąsiadujących. Realizacja projektu pozwoliła na uporządkowanie okolicy dworca, która stała się bardziej atrakcyjna dla mieszkańców.

Kolejnym przykładem projektu zrealizowanego w ramach PPP jest rozbudowa Liceum Ogólnokształcącego w Piastowie wraz z nową halą sportową. Umowa o wartości ponad 80 mln zł została zawarta na 20 lat. Nowy budynek szkoły ma charakter zrównoważonego budownictwa - wprowadzono nowatorskie i proekologiczne rozwiązania, takie jak gruntowe pompy ciepła oraz instalacje fotowoltaiczne. Uczniowie zyskali komfortowe sale dydaktyczne oraz funkcjonalne powierzchnie wspólne, a mieszkańcy Piastowa nowoczesną mediatekę.

Źródło: Urząd Miasta Piastów

Udanym przykładem PPP w sektorze wodno-kanalizacyjnym jest budowa oczyszczalni ścieków w Mławie, która została oddana do użytku w lipcu 2019 r. Umowa o PPP została zawarta między Miastem Mława a partnerem prywatnym na 30 lat. Inwestycja warta 47 mln zł została wybudowana bez angażowania środków publicznych.

PPP a fundusze unijne

Projekty realizowane w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego można łączyć z funduszami unijnymi. Po przeprowadzeniu wstępnej analizy czy projekt kwalifikuje się do zastosowania formuły PPP, należy sprawdzić czy może on pozyskać dofinansowanie UE w ramach krajowego lub regionalnego programu operacyjnego. W takim wypadku finansowanie zapewniające przez partnera prywatnego będzie uzupełniało nakłady niezbędne do sfinansowania projektu.

- Dzięki możliwości uzyskania dotacji z funduszy unijnych przy zastosowaniu trybu partnerstwa publiczno-prawnego, wysokokapitałochłonne zadania publiczne można zrealizować z minimalnym lub nawet zerowym wkładem własnym - podkreśla Sławomir Włodarz, Kierownik Zespołu ds. Informacji o Funduszach Europejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

Chcesz wiedzieć więcej? Zapytaj o PPP!

Informacje dotyczące Partnerstwa Publiczno-Prywatnego (PPP) od stycznia br. można uzyskać w Punktach Informacyjnych Funduszy Europejskich w Małopolsce. Podczas indywidualnych spotkań konsultanci wyjaśnią zasady i korzyści realizacji projektów w trybie PPP, a także wstępnie przeanalizują możliwości realizacji inwestycji w tej formule.

USŁUGA „ZAPYTAJ O PPP”

Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Krakowie

tel.: +48 12 616 0 616

e-mail: fem@umwm.malopolska.pl

Turystyka „szyta na miarę”

„Polityka zrównoważonej turystyki Krakowa na lata 2021-2028” - dokument uchwalony przez Radę Miasta Krakowa 24 marca 2021 r. - służy wypracowaniu optymalnego modelu zarządzania turystyką w Krakowie po zapaści spowodowanej COVID-19.

Odbudowa ruchu turystycznego

„Polityka zrównoważonej turystyki w Krakowie na lata 2021–2028” (PZTK) proponuje szereg rekomendacji dotyczących 9 obszarów, którymi są: krakowski rynek turystyczny „szyty na miarę”, hipertrofia turystyczna oraz równoważenie gospodarki współdzielenia, przemysł spotkań (MICE), zarządzanie tożsamością i reputacją turystyczną, turystyczna komunikacja marketingowa, zarządzanie gospodarką nocną, kultura i przemysły kreatywne a gospodarka turystyczna, zarządzanie konfliktami pomiędzy interesariuszami oraz nowe technologie w turystyce.

MICE to wspólna nazwa segmentu usług turystycznych skierowanych ściśle do biznesu. To m.in. wyjazdy motywacyjne i integracyjne, podróże służbowe, a także wszelkie wyjazdy szkoleniowe, konferencyjne i eventy związane z promocją firmy, produktu czy usług.

DŁUGOTERMINOWY CEL POLITYKI ZRÓWNOWAŻONEJ TURYSTYKI

Odbudowa turystyki poprzez:

- ➔ wzrost efektywności zarządzania,
- ➔ zintegrowaną komunikację marketingową,
- ➔ wsparcie komercjalizacji oferty lokalnych przedsiębiorców,
- ➔ łagodzenie konfliktów interesów i wartości.

Idea zrównoważonej turystyki

W trudnych dla branży latach 2021-2022 Kraków odważnie wprowadza w życie ideę zrównoważonej turystyki. Idea ta zmierza do osiągnięcia efektywnego współzarządzania miastem i odbudowy turystyki. Umacnia także markę Krakowa jako miasta historycznego, które dba o swoje unikalne dziedzictwo. Najważniejsze jest znalezienie kompromisu między poczuciem komfortu i odpowiednią jakością życia mieszkańców, oczekiwaniami przedsiębiorców szeroko pojętej branży turystycznej oraz potrzebami odwiedzających. Zrównoważona turystyka to współodpowiedzialność. PZTK jasno określa, że cele prowadzonej przez miasto polityki turystycznej mają charakter zarówno ekonomiczny, jak i społeczny. Priorytetem na najbliższe lata będzie odbudowa ruchu turystycznego, który przeżył załamanie w wyniku pandemii COVID-19, a teraz został dotknięty konsekwencjami wojny. Trzeba jednak zadbać, aby podejmowane działania odbywały się w dialogu i partnerstwie, z zachowaniem równowagi pomiędzy potrzebami mieszkańców, przedsiębiorców i turystów.

Zrównoważona turystyka, czyli jaka?

- *Zrównoważona turystyka to turystyka odpowiedzialna za miasto i jego mieszkańców. Chodzi o to, by zachowania turystów i działalność przedsiębiorców związane z ruchem turystycznym nie zaburzały rytmu miasta i nie utrudniały życia mieszkańcom* - wyjaśnia Elżbieta Kantor, Dyrektor Wydziału ds. Turystyki Urzędu Miasta Krakowa. - *Zrównoważona turystyka to współodpowiedzialność oraz minimalizowanie konfliktów. Chodzi o osiągnięcie kompromisu między poczuciem komfortu oraz odpowiednią jakością życia mieszkańców, oczekiwaniami przedsiębiorców oraz potrzebami odwiedzających. Kluczem jest współodpowiedzialność i współdziałanie wszystkich interesariuszy rynku turystycznego, którzy muszą mieć świadomość, że Kraków to przestrzeń współdzielona i że ważne jest w niej zachowanie równowagi* - dodaje.

DOTYCHCZASOWE EFEKTY REALIZACJI ZAŁOŻEŃ PZTK

organizacja ponad 50 narad z reprezentantami poszczególnych sektorów gospodarki turystycznej miasta, w tym w kontekście utworzenia w Krakowie Lokalnej Organizacji Turystycznej,

rozpoczęcie cyklu spotkań „Kierunek: Miasto dla Wszystkich. Polityka zrównoważonej turystyki Krakowa” z przedstawicielami branży turystycznej

praca grup wykonawczych, podczas której powstało ponad 900 pomysłów na projekty wpisujące się w rekomendacje PZTK.

900 pomysłów na turystykę

W ramach prac 3 grup wykonawczych wypracowano listę ponad 900 pomysłów, w obszarach, których dotyczą rekomendacje zawarte

w PZTK. W grupie Gospodarka i Regulacje powstało 296 pomysłów, Marketing - 290, natomiast zespół Programy i Produkty wypracował ich aż 321. Wszystkie propozycje zostały przeanalizowane i uporządkowane, zgodnie z poruszaną problematyką. - *W trakcie pracy wyłoniły się tematy, które powtórzyły się wiele razy, co świadczy o pilnej potrzebie powstania projektów w tym obszarze* - mówi Elżbieta Kantor.

Wiele z zaproponowanych podczas warsztatów pomysłów odpowiada kompetencjom Lokalnej Organizacji Turystycznej (LOT) - *Taka partnerska struktura jak LOT jest bardzo potrzebna miastu do operacjonalizacji projektów w celu odbudowy turystyki w duchu zrównoważenia. Mamy deklaracje udziału w jej pracach od przedstawicieli branży turystycznej, instytucji kultury oraz stowarzyszeń branżowych przedsiębiorców turystycznych* - wyjaśnia Elżbieta Kantor.

I co dalej?

Z uwagi na aktualną sytuację, II spotkanie grup wykonawczych odbędzie się w II kwartale br. Podczas warsztatów spośród zaprezentowanych wiodących tematów wspólnie zostaną wybrane te, które powinny znaleźć odzwierciedlenie w projektach odpowiadających na rekomendacje zawarte w „Polityce zrównoważonej turystyki Krakowa”. Dalsze prace będą polegać na wskazaniu inicjatyw, dla których w pierwszej kolejności zostaną opracowane Karty Projektów, również w kontekście zadań dla Lokalnej Organizacji Turystycznej.

Zgodnie z założeniami, spotkania trzech grup wykonawczych będą odbywać się cyklicznie.

O kulturze czasu wolnego dla mieszkańca

Oferta czasu wolnego w gminach Metropolii Krakowskiej jest niezwykle szeroka. Wycieczka na łono przyrody, koncert, rozgrywki sportowe, a może popołudniowy spacer zakończony deserem w lokalnej kawiarence? Możliwości jest wiele. Powstały także rozwiązania, które mają na celu promocję lokalnej oferty.

Karta mieszkańca, a może paszport kultury?

Form wsparcia lokalnej oferty czasu wolnego jest wiele. Jest to między innymi skawiński Paszport Udziałowca Kultury czy obowiązująca w gminie Liszki karta mieszkańca. Czym charakteryzują się oba rozwiązania? O tym poniżej.

„Paszport Udziałowca Kultury” w Skawinie

Po raz czwarty wystartował program „Paszport Udziałowca Kultury” (PUK) organizowany przez Centrum Kultury i Sportu w Skawinie. W ramach akcji uczestnicy wydarzeń kulturalnych mogą zbierać pieczątki uprawniające do odbioru nagród. - *Do udziału w zabawie zapraszamy wszystkie pełnoletnie osoby biorące udział w wydarzeniach kulturalnych, które dodatkowo chcą pochwalić się zdobyciem bonusów z tego tytułu. Paszport Udziałowca Kultury w poprzednich sezonach cieszył się bardzo dużą popularnością wśród mieszkańców naszej gminy, którzy z entuzjazmem zbierali pieczątki oraz odbierali nagrody* - mówi Iwona Najder, kierownik Działu Marketingu i PR CKiS w Skawinie. Paszport można odebrać podczas wydarzeń kulturalnych odbywających się w Pałacyku „Sokół” oraz w Hali Widowiskowo-Sportowej w Skawinie. Każdy PUK składa się z 15 pól, na których podczas uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych będą przybijane pieczątki.

Zapełnienie kolejnych miejsc wiąże się z prawem do odebrania atrakcyjnych nagród. – *Pierwsze 5 pieczątek gwarantuje otrzymanie gadżetu CKiS, za kolejnych 5 stempli uczestnicy otrzymają voucher na basen „Camena” upoważniający do pięciokrotnego skorzystania z pływalni za symboliczną złotówkę, a na pierwszych 5 osób, które uzupełnią pieczatkami wszystkie pola czekać będzie podwójne zaproszenie na Noworoczny Koncert Galowy „SkaVienna 2023” –* dodaje Iwona Najder.

Z kartą mieszkańca możesz więcej

Formą promocji aktywnego spędzania czasu wolnego, a zarazem wsparcia lokalnych przedsiębiorstw jest Lisiecka Karta Mieszkańca.

Dzięki działającemu od 2019 r. programowi, posiadający kartę mieszkańcy gminy Liszki mają możliwość bezpłatnego wejścia na teren Zalewu na Piaskach, a także uzyskują zniżki i promocje na usługi u lokalnych przedsiębiorców. Co ciekawe, z karty można korzystać również za pomocą aplikacji mobilnej mGmina Liszki.

Podziemny labirynt

Tajemniczy podziemny labirynt bajkowych korytarzy oraz ciekawych artefaktów prehistorii tuż na wyciągnięcie ręki? To możliwe! Mowa oczywiście o Jaskini Wierzchowskiej Górnej znajdującej się w Dolinie Kluczwody w gminie Wielka Wieś, około 16 kilometrów od Krakowa.

Największa jaskinia Jury Krakowskiej

Jaskinia Wierzchowska powstała w wapieniach górno-jurajskich stanowiąc doskonały przykład podziemnej formy kresowej. Jej długość to prawie 1000 m podziemnego labiryntu wiodącego przez wspaniale ukształtowane, urozmaicone sale i korytarze. Jaskinia jest jedną z pierwszych w Europie przystosowanych do obsługi ruchu turystycznego. Posiada także najdłuższą trasę turystyczną w jaskiniach Polski. Zwiedzenie trasy turystycznej zajmuje około godziny. Wewnątrz znajdują się ciekawe ekspozycje dydaktyczne i makiety dawnych mieszkańców tych terenów - niedźwiedzia, lwa, hieny oraz myśliwego z epoki paleolitu (epoka kamienia łupanego).

Artefakty prehistorii

Jaskinia Wierzchowska budziła zainteresowania badaczy już od XIX w. Podczas badań archeologicznych znaleziono w niej wiele kości zwierząt żyjących w epoce lodowcowej (plejstocenie), a także ślady bytności człowieka z epoki neolitu. Pochodzą stąd m.in. fragmenty naczyń, narzędzi, ślady po ogniskach oraz kości zwierząt występujących na terenie Wyżyny Krakowskiej w epoce lodowcowej.

Podczas badań archeologicznych w Jaskini Wierzchowskiej odnaleziono kości niedźwiedzia jaskiniowego. Zmontowany z nich szkielet stanowi cenny okaz Muzeum Przyrodniczego PAN w Krakowie.

Ciekawie z punktu widzenia badań archeologicznych prezentują się odnalezione ślady osad jaskiniowych, które pozwalają dokładnie zbadać życie człowieka prehistorycznego.

Niezwykłe spotkania

Podziemna trasa turystyczna prowadząca krętymi przesmykami i dużymi komorami jaskiniowymi, nie tylko prezentuje piękno podziemnej formy krasowej, ale umożliwia niezwykle spotkania z mieszkańcami jaskini. Są to między innymi nietoperze (głównie podkowce małe) oraz pająki meta menardi. Jednak najwięcej emocji budzi spotkanie z prapradziadkiem Neolitem, którego przy odrobinie szczęścia można spotkać w zakamarkach groty. Dzięki jego opowieściom i niekonwencjonalnej prezentacji zwiedzający mogą poznać realia życia ludzi epoki neolitu.

Fot. Urząd Gminy Wielka Wieś

Jaskinia Wierzchowska posiada status pomnika przyrody na terenie Jurajskiego Parku Krajobrazowego „Dolinki Podkrakowskie”, a także stanowi jeden z kluczowych punktów programu turystyczno-rekreacyjnego pod nazwą Pierścień Jurajski.

Artykuł na podstawie materiałów
Urzędu Gminy Wielka Wieś

Miejsca spotkań niezwykłych

Senior w Metropolii Krakowskiej to senior aktywny, twórczy, zaangażowany społecznie i chętnie biorący udział we wszelkich zajęciach sportowych, edukacyjnych oraz profilaktycznych. Gminy, wspierając aktywność seniorów, oferują im wachlarz możliwości. Są to m.in. Akademia Seniora w Gminie Biskupice oraz Klub Senior+ w gminie Świątniki Górne.

Akademia Seniora powstała w 2012 r., a w strukturach Centrum Kultury Gminy Biskupice funkcjonuje od 4 lat. W ramach Akademii organizowane są liczne spotkania, warsztaty, wykłady i wyjazdy edukacyjne, w których uczestniczą od 70 do 100 osób.

O wyjątkowej inicjatywie, jaką jest Akademia Seniora opowiada Małgorzata Kaleta - Dyrektor Centrum Kultury Gminy Biskupice.

Akademia Seniora, czyli...?

M.K.: : Centrum życia, centrum spotkań niezwykłych ludzi, od których możemy się wiele nauczyć, nie tylko w kwestii podejścia do życia. Widząc ich radość ze spotkań, ze zwykłych rzeczy, chęć nabywania wiedzy w obszarach dla nich nieznanych, widząc zdrowy dystans, empatię i zwykłą ludzką życzliwość, chce się żyć i dalej działać. W ramach Akademii seniorzy nabywają nowe umiejętności z różnych dziedzin. My uczymy się od nich, czerpiemy z bogatego bagażu ich wiedzy i doświadczenia. To nie tylko my jesteśmy dla nich, to oni są dla nas.

Jakie aktywności i możliwości oferuje Akademia?

M.K.: Organizujemy szereg różnorodnych zajęć, m.in. spotkania, wykłady, kursy, warsztaty, wyjazdy edukacyjne, zajęcia z rekreacji ruchowej, przeglądy twórczości. Dzięki pozyskanym środkom zewnętrznym nasi seniorzy wzięli udział w wyjazdach do teatru, kina, muzeum, miejsc pamięci, a także byli uczestnikami zajęć, wykładów tematycznych, spotkań świątecznych i festiwali.

Jakie działania na rzecz seniorów podejmowane są w gminie Biskupice?

M.K.: Na terenie gminy Biskupice działa także Środo-wiskowy Dom Samopomocy, zapewniający dzienną opiekę osobom w wieku senioralnym i osobom niepełnosprawnym. Z kolei w strukturach Centrum Kultury działają również Kluby Seniora. Zajęcia organizowane są w trzech miejscowościach na terenie gminy. Muszę podkreślić, że istotną kwestią jest tutaj ogromne zaangażowanie pracowników Centrum Kultury i niezwykła atmosfera jaką tworzą. Dlatego wiem, że wspólnie nadrobimy zaległości spowodowane pandemią, kontynuując działania na rzecz naszych seniorów.

Czy prognozy demograficzne wskazujące na starzenie się społeczeństwa traktujecie jako wyzwanie?

M.K.: Musimy pamiętać, że problematyka starzejącego się społeczeństwa dotyczy każdego z nas. Przecież my również będziemy potrzebować wsparcia. Empatia – to słowo wiele znaczy. Jakie oczekiwania mają nasi seniorzy, jakie oczekiwania my mielibyśmy w wieku senioralnym? Może odpowiedzi na te pytania pozwolą zrozumieć, jak ważne jest tworzenie miejsc i oferty dla osób w wieku emerytalnym.

Najciekawszy element działań to...?

M.K.: ...warsztaty międzypokoleniowe, które wpływają na właściwe postawy społeczne, integrację oraz więzi międzypokoleniowe. W trudnych czasach, w jakich przyszło nam funkcjonować, istnienie miejsc wsparcia, spotkań różnych grup wiekowych, zapewnienie otoczenia przyjaznego seniorom, z pewnością wpłynie na aktywizację tej szczególnej grupy społecznej i godną jesień życia.

Klub Senior+ działa od 2019 r. w Ochojnie w gminie Świątniki Górne. W ramach klubu prowadzone są m.in. zajęcia ruchowe, terapia zajęciowa i kulinarna, a także lekcje języka angielskiego oraz spotkania z ciekawymi gośćmi.

O działalności Klubu Seniora i innych formach wsparcia oraz aktywizacji seniorów opowiada Małgorzata Duży, Burmistrz Miasta i Gminy Świątniki Górne.

jak się układa współpraca gminy z seniorami?

M.D.: Każdy etap naszego życia niesie za sobą nowe doświadczenia i przeżycia. Seniorzy w moim przekonaniu zapisują się jako osoby z nieograniczoną ciekawością i świadomością życia. Cenię sobie z nimi spotkania ze względu na możliwości czerpania z ich doświadczenia - często dość trudnego. Współpraca między seniorami a Gminą układa się bardzo dobrze. Seniorzy chętnie uczestniczą w zajęciach zarówno w Klubie Senior+, jak i innych wydarzeniach. Chętnie rozwijają swoje pasje i tworzą „małe dzieła sztuki”.

Jakie działania na rzecz seniorów podejmowane są w gminie Świątniki Górne?

M.D.: Po pierwsze to utworzony w 2019 r. Klub Senior+, który oferuje szereg aktywności i zajęć dla seniorów. W lipcu 2021 r. Gmina Świątniki Górne przystąpiła do Programu „Gmina Przyjazna Seniorom i Ogólnopolska Karta Seniora” podpisując porozumienie o partnerstwie ze Stowarzyszeniem Manko. Działania na rzecz seniorów to także organizacja czasu wolnego. „Teatr po Latach” to działalność artystyczna osób z pasją i zamiłowaniem do muzyki, której wynikiem są wzruszające spektakle i musicale. Na terenie gminy działają także organizacje pozarządowe, które swoimi zadaniami obejmują organizację czasu wolnego dla seniorów. Zgodnie z Rocznym Programem Współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2022 r. na działania na rzecz osób w wieku emerytalnym w budżecie zaplanowano środki w wysokości 10 000 zł.

Jakie działania planujecie zrealizować?

M.D.: Chcemy utrzymać działalność Klubu Senior+, jak również rozwijać się coraz bardziej. Planujemy rozwijać pomoc sąsiedzką, informację dla seniorów oraz organizować wyjazdy, zajęcia profilaktyczne oraz edukacyjne np. dotyczące obsługi telefonu czy Internetu, jak również tworzyć nowe formy zajęć. Ważnym elementem działań dla seniorów są spotkania informacyjne dotyczące możliwości oraz aktualnych form wsparcia oferowanego zarówno przez samorząd, jak i NGO.

Najciekawsza forma aktywizacji seniorów to... ?

M.D.: ...klub Senior+. To nasze centrum dla seniora skupiające się na różnorodnych zajęciach. Najciekawszą formą są zajęcia międzypokoleniowe: seniorów z młodszymi pokoleniami, które zawsze przynoszą wiele wzruszeń i radości. Dużym zainteresowaniem wśród seniorów cieszy się organizacja Gminnego Dnia Seniora, podczas którego prowadzone są warsztaty, zabawy oraz możliwość robienia darmowych badań, np. spirometrii.

fot. Urząd Miasta i Gminy Świątniki Górne

Senior w Świątnikach Górnych to...

M.D.: ...senior aktywny, twórczy, podejmujący wysiłek fizyczny i umysłowy poprzez np. uczestnictwo w zajęciach ruchowych, edukacyjnych, profilaktycznych. To senior angażujący się w działalność różnych stowarzyszeń, wolontariat (m.in. poprzez wsparcie zbiórki stódczy dla dzieci z Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego), pomoc sąsiedzką oraz pomoc na rzecz gminy (np. pomoc w organizacji „Wigilii dla ubogich”). Senior w Świątnikach Górnych to senior pogodny, chętnie dzielący się swoim życiowym doświadczeniem.

By działać efektywniej!

Metropolia Krakowska wchodzi w etap aktywnej realizacji założeń strategii rozwoju ponadlokalnego „Strategia Metropolia Krakowska 2030”. 15 gmin, 7 dziedzin współpracy oraz 21 określonych kierunków działania - to wyzwanie wymagające odpowiedniego przygotowania.

SMK 2030 - przystępujemy do działania!

W celu efektywnej realizacji założeń strategii ponadlokalnej oraz usprawnienia funkcjonowania organizacji, w styczniu 2022 r. wdrożona została reorganizacja struktury organizacyjnej Biura Metropolii Krakowskiej. - *Aktualna struktura odpowiada zadaniom określonym w 7 dziedzinach współpracy. Jesteśmy przekonani, że ambitną wizję i cele określone w strategii możemy dzięki temu przekuć w realne oraz efektywne projekty, służące podnoszeniu jakości szeroko rozumianych usług publicznych* - mówi Daniel Wrzosek Dyrektor Biura Metropolii Krakowskiej.

7 dziedzin współpracy Metropolii Krakowskiej to: Inteligentne zarządzanie, Środowisko i przestrzeń, Mobilność, Gospodarka, Kultura czasu wolnego, Edukacja i Usługi społeczne.

Aktualnie w Biurze Metropolii Krakowskiej działa 6 zespołów zarządzanych przez koordynatorów.

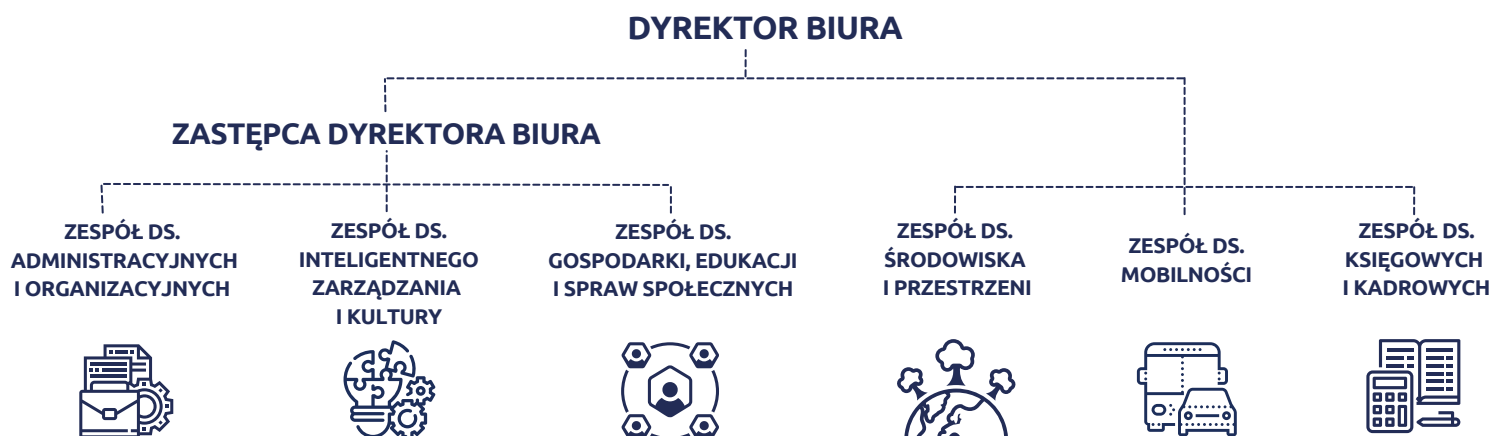
Co może dać lean management?

Reorganizacja biura Metropolii Krakowskiej poprzedzona była wielomiesięcznymi przygotowa-

niami. Przeprowadzony został audyt, w efekcie którego powstała matryca kompetencji, mapa procesów głównych i pomocniczych oraz plan rozwojowy organizacji pracy.

- *W procesie zmiany struktury Biura zdecydowaliśmy się na wykorzystanie metodyki lean management. Kluczowe w niej jest zrozumienie, iż organizacją można zarządzać eliminując niepotrzebne straty - zarówno oszczędnie, jak i nowocześnie* - wyjaśnia Julita Ewert-Stawowy, Zastępca Dyrektora Biura Metropolii Krakowskiej. - *Doskonalenie organizacji to nie tylko zmiana struktury, to przede wszystkim ciągły proces optymalizacji, czerpiący na sprawdzonych narzędziach i otwartości na innowacje. Dzięki lean management chcemy osiągnąć takie wykorzystanie zasobów, które umożliwi krótszy czas realizacji spraw, wzrost wydajności pracy i zmniejszenie jej pracochłonności, co przełoży się na wzrost zadowolenia naszych pracowników jak i samorządów korzystających z naszych usług* - dodaje.

STRUKTURA ORGANIZACYJNA BIURA METROPOLII KRAKOWSKIEJ

fot. Urząd Gminy Mogilany

Szanowni Państwo,
ten numer Magazynu powstał dzięki Waszemu zaangażowaniu - serdecznie za nie dziękujemy! Jeżeli chcecie wspólnie z nami tworzyć Magazyn, zachęcamy do zgłoszenia tematu do czerwcowego wydania za pomocą formularza: [KLIKNIJ TUTAJ](#).

Do zobaczenia w czerwcu!

**Metropolia
Krakowska**